

1238

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 16 września 2010 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych²⁾

Na podstawie art. 9a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. — Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 4, poz. 23) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wymagania w zakresie wykonania i charakterystyk metrologicznych instalacji pomiarowych do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, zwanych dalej „instalacjami pomiarowymi”, wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności, oraz wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych;”;

2) w § 4:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a—3c w brzmieniu:

„3a) układ samoobsługowy — układ umożliwiający samodzielne używanie instalacji pomiarowej w celu nabywania cieczy na własny użytek;

3b) urządzenie samoobsługowe — urządzenie, które jest częścią układu samoobsługowego i które pozwala jednej lub kilku instalacjom pomiarowym działać w tym układzie;

3c) sprzedaż konsumencka — sprzedaż, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2009 r. Nr 115, poz. 960), przy której podstawą do ustalenia ceny jest wynik pomiaru dokonanego instalacją pomiarową;”;

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:

„4a) odchylenie dawki minimalnej — bezwzględna wartość błędu granicznego dopuszczalnego określoną dla dawki minimalnej instalacji pomiarowej;

4b) odchylenie należności minimalnej — należność odpowiadająca wartości odchylenia dawki minimalnej;”;

3) po § 7 dodaje się § 7a—7c w brzmieniu:

„§ 7a. 1. Wskazania urządzeń wchodzących w skład instalacji pomiarowej, dla każdej objętości zmierzonej w ramach tego samego pomiaru, nie powinny różnić się więcej niż o:

1) jedną działkę elementarną, gdy urządzenia te mają takie same działki;

2) największą działkę elementarną, gdy urządzenia te mają różne działki.

2. W przypadku układu samoobsługowego działki elementarne głównego urządzenia wskazującego instalacji pomiarowej i urządzenia samoobsługowego powinny być takie same, a wyniki pomiaru wskazane przez te urządzenia nie mogą się między sobą różnić.

§ 7b. Instalacja pomiarowa przeznaczona do stosowania przy sprzedaży konsumenckiej powinna być wyposażona w urządzenie do kasowania wskazań.

§ 7c. Odmierzacz paliw ciekłych, odmierzacz biopaliw ciekłych i odmierzacz gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), powinien spełniać następujące wymagania:

1) rozpoczęcie nowego pomiaru powinno być wstrzymane do czasu skasowania ostatniego wskazania;

2) skasowanie wskazania odmierzacza nie powinno być możliwe w trakcie dokonywania pomiaru;

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 16 lutego 2010 r., pod numerem 2010/0103/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1494, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 91, poz. 740 oraz z 2010 r. Nr 66, poz. 421 i Nr 107, poz. 679.

3) różnica między należnością wskazaną przez liczydło a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości nie powinna być większa niż odchylenie należności minimalnej; różnica ta nie może być jednak mniejsza niż 1 grosz.”;

4) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych

§ 7d. Instalacje pomiarowe, o których mowa w § 2 pkt 1, powinny być stosowane zgodnie z przeznaczeniem i warunkami wynikającymi z oznaczeń zamieszczonych na danej instalacji pomiarowej, a jeżeli z tych oznaczeń nie wynikają warunki właściwego stosowania, zgodnie z warunkami określonymi w decyzji zatwierdzenia typu danej instalacji pomiarowej.

§ 7e. Instalacje pomiarowe, o których mowa w § 2 pkt 2, powinny być stosowane zgodnie z przeznaczeniem i warunkami znamionowymi użytkownika określonymi przez producenta.”;

5) § 8—18 otrzymują brzmienie:

„§ 8. 1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowych, o których mowa w § 2 pkt 1, należy sprawdzić:

- 1) istnienie wymaganych oznaczeń;
- 2) wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych warunkach użytkowania;
- 3) poprawność działania urządzeń kasujących, jeżeli są stosowane;
- 4) poprawność działania programatora, jeżeli jest stosowany;
- 5) poprawność działania drukarki, jeżeli jest stosowana;
- 6) poprawność działania liczydła należności, jeżeli jest stosowane.

2. Podczas legalizacji pierwotnej, poza zakresem określonym w ust. 1, należy sprawdzić zgodność wykonania instalacji pomiarowej z zatwierdzonym typem.

3. Podczas legalizacji ponownej, poza zakresem określonym w ust. 1, należy dokonać oględzin instalacji pomiarowej w celu stwierdzenia, czy instalacja pomiarowa nie jest uszkodzona.

4. Sprawdzenie wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych warunkach użytkowania dokonywane jest na zasadach określonych w § 9.

§ 9. 1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan-butan o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 1000 dm³/min,

montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
- 2) uzyskanego przy minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
- 3) zawartego w przedziale od 0,25 Q_{Rmax} do 0,35 Q_{Rmax} uzyskanego za pomocą zaworu regulacyjnego, przy całkowicie otwartych pozostałych zaworach instalacji pomiarowej i minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej — jeden pomiar.

2. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan-butan o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 1000 dm³/min, służącej do napełniania cystern, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
- 2) zawartego w przedziale od Q_{min} do 1,1 Q_{min} — trzy pomiary;
- 3) zawartego w przedziale od 0,4 ($Q_{min} + Q_{Rmax}$) do 0,6 ($Q_{min} + Q_{Rmax}$) — trzy pomiary.

3. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy kriogenicznych o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 600 dm³/min należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od Q_{min} do 1,1 Q_{min} — jeden pomiar;
- 2) od 0,4 Q_{Rmax} do 0,6 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
- 3) od 0,7 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — jeden pomiar.

4. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, montowanej w rurociągu, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od 0,9 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — jeden pomiar;
- 2) od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar.

5. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, służącej do napełniania cystern, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do $Q_{Rmax'}$ dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
6. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, służącej do tankowania samolotów, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do $Q_{Rmax'}$ dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
7. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do $Q_{Rmax'}$ dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
8. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, służącej do przyjmowania cieczy innych niż woda, niewymienionych w ust. 1–7, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) zawartego w przedziale od 0,9 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — pięć pomiarów;
  - 2) $Q_{Rmax'}$ dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej — pięć pomiarów.
9. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, służącej do wydawania cieczy innych niż woda, niewymienionych w ust. 1–7, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od 0,9 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — trzy pomiary;
  - 2) od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — trzy pomiary;
  - 3) od Q_{min} do $Q_{Rmax'}$ dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
10. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe:
- 1) przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
    - a) od 0,9 Q_{max} do Q_{max} — trzy pomiary,
    - b) od Q_{min} do 1,1 Q_{min} — jeden pomiar,
    - c) od Q_{min} do $Q_{max'}$ dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary;
  - 2) po zainstalowaniu w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
    - a) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu — jeden pomiar,
    - b) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar,
    - c) zawartego w przedziale od Q_{min} do $Q_{Rmax'}$ dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
11. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, zainstalowanego w miejscu użytkowania, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu — jeden pomiar;

- 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
12. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza gazu ciekłego propan-butan:
- 1) przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
    - a) od $0,9 Q_{max}$ do Q_{max} — trzy pomiary,
    - b) od $0,45 Q_{max}$ do $0,55 Q_{max}$ — dwa pomiary,
    - c) od $0,25 Q_{max}$ do $0,35 Q_{max}$ — dwa pomiary,
    - d) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ — trzy pomiary;
  - 2) po zainstalowaniu w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
    - a) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — pięć pomiarów,
    - b) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ — pięć pomiarów.
13. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, zainstalowanego w miejscu użytkowania, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — pięć pomiarów;
  - 2) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ — pięć pomiarów.
14. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania, można stosować ciecz zastępcze, których lepkości i gęstości różnią się nie więcej niż o 5 % od lepkości i gęstości paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, do których te odmierzacze są przeznaczone.
- § 10. 1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania urządzenia kasującego wchodzącego w skład urządzenia wskazującego należność i urządzenia wskazującego objętość, należy sprawdzić, czy:
- 1) kasowanie wskazań wszystkich urządzeń wskazujących następuje jednocześnie;
  - 2) wskazanie urządzenia wskazującego należność o ruchu ciągłym po skasowaniu:
    - a) jest mniejsze niż połowa odchylenia należności minimalnej,
    - b) nie przekracza jednej piątej wartości działki elementarnej,
    - c) nie przekracza 1 grosza;
  - 3) wskazanie urządzenia wskazującego należność o ruchu przerywanym po skasowaniu jest równe zero.
2. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania programatora należy:
- 1) określić różnicę pomiędzy zaprogramowaną wartością objętości a wartością objętości wskazaną po zakończeniu pomiaru i sprawdzić, czy różnica ta nie przekracza połowy odchylenia dawki minimalnej;
  - 2) sprawdzić, czy programator należności w przypadku:
    - a) deklaracji kwoty należności zatrzymuje przepływ cieczy nie później niż w chwili wskazania przez programator deklarowanej kwoty należności,
    - b) przyjęcia przedpłaty zatrzymuje przepływ cieczy nie wcześniej niż w chwili wskazania przez programator przedpłaty.
3. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania drukarki należy sprawdzić, czy:
- 1) w drukarce, w której wydruk zmierzonej objętości lub masy cieczy jest określany jako różnica pomiędzy dwiema wydrukowanymi wartościami, z których jedna może być zerem, wyjęcie wydruku zmierzonej objętości cieczy jest możliwe dopiero po wykonaniu pomiaru;
  - 2) drukarka jest wyposażona w urządzenie kasujące sprzężone z urządzeniami wskazującymi, z wyjątkiem drukarki, o której mowa w pkt 1;
  - 3) różnica między:
    - a) objętością cieczy określoną na wydruku a objętością cieczy wskazaną nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego objętość,
    - b) należnością określoną na wydruku a należnością wskazaną przez liczydło z urządzeniem wskazującym należność nie przekracza wartości działki elementarnej tego urządzenia,
    - c) należnością określoną na wydruku a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru, nie przekracza odchylenia należności minimalnej i 1 grosza.

- § 11. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan-butan, w tym odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, gęstość stosowanego do badań gazu ciekłego propan-butan, określona dla temperatury bazowej 15 °C, powinna mieścić się w granicach od 0,539 g/cm³ do 0,569 g/cm³.
- § 12. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe lub odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, należy określić różnicę pomiędzy należnością wskazaną przez urządzenie wskazujące należność i należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru; różnica ta nie powinna przekraczać odchylenia należności minimalnej i 1 grosza.
- § 13. 1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe lub odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, należy porównać wskazanie odmierzacza z wydrukiem urządzenia wtórnego, jeżeli urządzenie takie jest podłączone do odmierzacza.
2. Wskazania odmierzaczy, o których mowa w ust. 1, nie powinny przekraczać więcej niż $\pm 0,5$ działości elementarnej mechanicznych urządzeń wskazujących należność lub objętość albo powinny być równe dla elektronicznych urządzeń wskazujących należność lub objętość.
- § 14. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowych, o których mowa w § 2 pkt 2, należy:
- 1) dokonać oględzin instalacji pomiarowej w celu stwierdzenia, czy instalacja pomiarowa nie jest uszkodzona;
  - 2) sprawdzić:
    - a) istnienie wymaganych oznaczeń,
    - b) wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych warunkach użytkowania,
    - c) poprawność działania urządzeń kasujących, jeżeli są stosowane,
    - d) poprawność działania programatora, jeżeli jest stosowany,
    - e) poprawność działania drukarki, jeżeli jest stosowana,
    - f) poprawność działania liczydła należności, jeżeli jest stosowane.
  2. Sprawdzenie wartości względnych błędów wskazań w znamionowych warunkach użytkowania dokonywane jest na zasadach określonych w § 15.
- § 15. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, montowanej w rurociągu, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartej w przedziale:
- 1) od 0,9 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 2) od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar.
2. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych lub odmierzacza biopaliw ciekłych należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
3. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartej w przedziale:
- 1) od 0,9 Q_{Rmax} do Q_{Rmax} — pięć pomiarów;
  - 2) od Q_{min} do 1,1 Q_{min} — pięć pomiarów.
4. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o lepkości nie większej niż 20 mPa·s, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od 0,5 Q_{Rmax} do 0,7 Q_{Rmax} — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
5. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do tankowania samolotów należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
6. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań:
- 1) przy wartości strumienia objętości Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
  - 2) przy wartości strumienia objętości uzyskanego przy minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
  - 3) przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale od $0,25 Q_{Rmax}$ do $0,35 Q_{Rmax}$ uzyskanego za pomocą zaworu regulacyjnego, przy całkowicie otwartych pozostałych zaworach instalacji pomiarowej i minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej — jeden pomiar.
7. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), służącej do napełniania albo opróżniania statków, cystern kolejowych albo samochodowych, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej — jeden pomiar;
  - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ — jeden pomiar;
  - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
8. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do przyjmowania mleka o strumieniu objętości nie większym niż $2000 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) zawartego w przedziale od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — trzy pomiary;
  - 2) Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
9. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do wydawania mleka o strumieniu objętości nie większym niż $2000 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — trzy pomiary;
  - 2) od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.
10. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $1000 \text{ dm}^3/\text{min}$, służącej do napełniania cysterny kolejowej albo samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej — trzy pomiary;
  - 2) zawartego w przedziale od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ — trzy pomiary;
  - 3) zawartego w przedziale od $0,4 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ do $0,6 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ — trzy pomiary.
11. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy kriogenicznych o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $600 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ — jeden pomiar;
  - 2) od $0,4 Q_{Rmax}$ do $0,6 Q_{Rmax}$ — jeden pomiar;
  - 3) od $0,7 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — jeden pomiar.
12. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy, których temperatura jest wyższa niż $50 \text{ }^\circ\text{C}$, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} — trzy pomiary;
  - 2) od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ — trzy pomiary;
  - 3) od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej — trzy pomiary.

- § 16. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 2, należy sprawdzić, czy:
- 1) wskazania urządzeń wchodzących w skład instalacji pomiarowej spełniają warunek, o którym mowa w § 7a ust. 1;
  - 2) w przypadku układu samoobsługowego działki elementarnej głównego urządzenia wskazującego instalacji pomiarowej i urządzenia samoobsługowego są takie same, a wyniki pomiaru wskazane przez te urządzenia nie różnią się między sobą;
  - 3) instalacja pomiarowa przeznaczona do stosowania przy sprzedaży konsumentskiej jest wyposażona w urządzenie do kasowania wskazań;
  - 4) kasowanie wskazań wszystkich urządzeń wskazujących następuje jednocześnie;
  - 5) programator należności w przypadku:
    - a) deklaracji kwoty należności zatrzymuje przepływ cieczy nie później niż w chwili wskazania przez programator deklarowanej kwoty należności,
    - b) przyjęcia przedpłaty zatrzymuje przepływ cieczy nie wcześniej niż w chwili wskazania przez programator przedpłaty;
  - 6) różnica między:
    - a) objętością cieczy określoną na wydruku a objętością cieczy wskazaną nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego objętość,
    - b) należnością określoną na wydruku a należnością wskazaną przez liczydło nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego objętość,
    - c) należnością określoną na wydruku a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru, spełnia warunek określony w § 7c pkt 3.
2. Podczas legalizacji ponownej odmierzaacza paliw ciekłych, odmierzaacza biopaliw ciekłych lub odmierzaacza gazu ciekłego propan-butan, w tym gazu skroplonego (LPG), o których mowa w § 2 pkt 2, należy sprawdzić, czy:
- 1) wskazania odmierzaacza nie można skasować podczas pomiaru;
  - 2) rozpoczęcie nowego pomiaru jest wstrzymane do czasu skasowania ostatniego wskazania;
  - 3) różnica między należnością wskazaną przez liczydło a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości nie jest większa niż odchylenie należności minimalnej.
- § 17. 1. Jeżeli instalacja pomiarowa w rurociągu jest wyposażona w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości, podczas legalizacji pierwotnej i ponownej sprawdzenia dokonuje się za pomocą podłączonego do instalacji pomiarowej wzorca objętości.
2. Jeżeli instalacja pomiarowa w rurociągu nie jest wyposażona w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości, podczas legalizacji pierwotnej i ponownej:
- 1) powinien być sprawdzony licznik zastosowany w instalacji pomiarowej przez sprawdzenie, poza miejscem zainstalowania, czujnika przepływu połączonego z właściwym liczydłem i wszystkimi elementami, które mogą zakłócać pomiar, połączonymi z nim mechanicznie; sprawdzenia dokonuje się z zastosowaniem cieczy mającej taką samą charakterystykę jak ciecz w instalacji pomiarowej w miejscu zainstalowania;
  - 2) po sprawdzeniu licznika należy sprawdzić prawidłowość funkcjonowania i montażu instalacji pomiarowej w miejscu zainstalowania.
- § 18. Badania i sprawdzenia wykonywane podczas legalizacji pierwotnej lub ponownej instalacji pomiarowych przeprowadzane są w miejscu ich zainstalowania lub miejscu ich użytkowania, z zastrzeżeniem § 9 ust. 10 pkt 1 i ust. 12 pkt 1 oraz § 17 ust. 2.”;
- 6) uchyla się § 19–22.
- § 2. Do prawnej kontroli metrologicznej w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.
- § 3. Odmierzacze paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe wprowadzone do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu i użytkowane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia jako odmierzacze do wydawania biopaliwa ciekłego mogą być nadal użytkowane w taki sposób w terminie do dnia 1 stycznia 2012 r.
- § 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: *W. Pawlak*